

Miljödepartementet
Rättssekretariatet

Stockholm
2020-02-28

Ert dnr
M2019/02091/R

Vårt dnr
2019/164

REMISSVAR

**Promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet:
Rapportering och miljöstraffavgifter**

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önska lämna följande synpunkter.

Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter

Det föreslås att en bestämmelse ska införas om skyldighet att på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med avfallsdirektivet eller avfallsstatistikförordningen. Bestämmelsen ska enligt förslaget omfatta den som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och den som producerar eller på annat sätt hanterar farligt avfall. Mottagaren bör enligt förslagsställaren vara skyldig att lämna uppgifterna inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

Det anges att idag används bland annat miljörapporter och data från branschorganisationer och sektorsmyndigheter för att ta fram uppgifter som behövs för rapporteringen enligt avfallsstatistikförordningen. Enligt promemorian görs också kompletterande undersökningar i form av enkäter till företag. Det framhålls i promemorian att den svarsfrekvens på 35 procent för de verksamheter som omfattas av enkätinsamling är för låg och att det därför bör införas ett obligatoriskt krav på att lämna uppgifter till Naturvårdsverket.

NNR ställer sig kritiskt till att krav föreslås på uppgiftslämnande utan att nödvändigheten av detta närmare utreds och visats utifrån ett evidensbaserat underlag. NNR finner exempelvis att det är en stor brist att det inte närmare anges vilka krav som ställs enligt EU-regelverket på den statistik som ska lämnas. En betydande brist är också att det inte presenterats hur stor avfallsmängd den angivna svarsfrekvensen om 35% motsvarar vilket vi finner är en nödvändig uppgift för att kunna bedöma representativiteten på statistiken. Någon beskrivning av hur svarsfrekvensen utvecklats över tid från det att avfallsstatistikförordningen beslutades för snart 18 år sedan presenteras inte heller och det anges vidare inte varför Naturvårdsverket helt plötsligt bedömer att de avfallsstatistikuppgifter som lämnats till Eurostat inte uppfyller kraven.

När det gäller rapporteringen av livsmedelsavfall instämmer NNR i bedömningen om att krav inte bör införas om skyldighet för samtliga anmälningspliktiga verksamheter att rapportera in uppgifter om bygg- och rivningsavfall till Naturvårdsverket då detta skulle vara alltför

ingripande. NNR finner samtidigt, med hänvisning till de resonemang som förs ovan, att nödvändigheten av att införa en obligatorisk skyldighet om att lämna ut uppgifter till Naturvårdsverket om icke-kommunalt livsmedelsavfall på begäran inte är utredd och visad. Detta inte minst då det i promemorian också anges att det enligt kommissionens beslut 2019/1597 räcker med uppskattade siffror.

Rapportering av bygg- och rivningsavfall som transporteras till andra länder

Enligt förslaget ska uppgifter lämnas till Naturvårdsverket varje år om den mängd avfall som transporterats till ett land inom det Europeiska samarbetsområdet, den mängd avfall som har exporterats från detta område, och hur det avfall som avses i de två första punkterna har behandlats.

NNR ställer sig frågande till att nya krav införs om att den som från Sverige transporterar eller exporterar icke-farligt bygg- och rivningsavfall eller vissa typer av kommunalt avfall (5.3, sid 36) ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket utan att förslagsställaren känner till hur många av de cirka 3300 anmälningspliktiga avfallsbehandlare som hanterar icke-farligt bygg- och rivningsavfall och som därmed kommer att behöva lämna uppgifter till Naturvårdsverket.

En uppgift presenteras i konsekvensavsnittet om att arbetsinsatsen för detta uppskattas ta högst tio arbetstimmar per år i anspråk. Något resonemang förs inte om hur lätt/svårt det är för berörda företag att ta fram och sammanställa dessa uppgifter. NNR finner att trovärdigheten i den siffra som presenteras om högst tio arbetstimmar för detta blir låg.

Miljösanktionsavgifter

Det föreslås i promemorian ett antal nya miljösanktionsavgifter. Bland annat föreslås att en miljösanktionsavgift, på 30 000 kr, ska kunna tas ut av den som lämnar avfall, som har hanterats eller producerats i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet, till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat och som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Vidare föreslås att en miljösanktionsavgift om 5 000 kr ska kunna tas ut av den som är försenad med att lämna de uppgifter som ska antecknas till Naturvårdsverkets avfallsregister enligt avfallsförordningen.

Enligt artikel 36 i avfallsdirektivet, som behandlar efterlevnad och sanktioner, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förbjuda att avfall överges, dumpas eller hanteras på ett okontrollerat sätt. Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i direktivet och vidta erforderliga åtgärder för att se till att de verkställs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

NNR har i tidigare remissyttrande om genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet och Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall konstaterat att det föreslagna svenska genomförandet av de reviderade direktiven på avfallsrådet innebär svensk överimplementering. Bland annat innebär det att företag kommer att åläggas fler obligatoriska anteckningsskyldigheter jämfört med de krav direktivet ställer. Vidare att fler svenska företag kommer att omfattas. Någon motivering och någon redovisning av effekterna av denna överimplementering har inte gjorts.

NNR ifrågasätter att miljösanktionsavgifter föreslås, vilka tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, utan att effekterna av de mer långtgående svenska kraven redovisats och utan att det klarlagts om några särskilda svårigheter kan komma att

uppstå för berörda företag att uppnå kraven som på bl a uppgiftslämnande till Naturvårdsverkets avfallsregister (som närmare kommer att preciseras av Naturvårdsverket). NNR finner inte, till skillnad från det som uttrycks i promemorian (s.58), att det utifrån underlaget går att fastställa att ovanstående nämnda miljöskaktionsavgifter är lämpliga, proportionerliga och effektiva åtgärder.

Utöver ovanstående anser NNR, och som också framförts i tidigare remissvar, att det är av vikt att företagen i den fortsatta utvecklingen av systemet kring anteckningar och uppgiftslämnande ges tillräckligt med tid för att kunna bygga upp ett system för att hantera detta.

NNR förutsätter att ovanstående synpunkter beaktas och att kompletteringar görs enligt ovan angivna punkter och brister innan beslut fattas. Detta för att kunna åstadkomma ett mer effektivt och direktivsnära svenskt genomförande av de reviderade EU-direktiven på avfallsområdet.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Christina Fors